

Paks megbukott az elővizsgán – de bukását elhallgatták!

Budapest, 2011. szeptember 21. - Ma reggel Greenpeace aktivisták bealazták az Országos Atomenergia Hivatal főbejáratát. [1] Az aktivisták a Paksi Atomerőmű állapotát vizsgáló stressz teszt előzetes jelentésének hiányosságaira, hibáira és hamis kommunikációjára akarták felhívni a figyelmet. A falépítők „Csernobil – Fukusima – Paks? Nincs biztonságos atomenergia!” feliratokat is kifeszítettek.

A Greenpeace aktivistái azt akarják elérni, hogy az Országos Atomenergia Hivatal hívjon meg független, nyugat-európai szakértőket már a Paksi Atomerőmű célzott biztonsági felülvizsgálatának mostani szakaszához is. Az aktivisták követelik, hogy az eddigi vizsgálatok valós eredményeit is tárják a szélesebb nyilvánosság elé.

Rohonyi Péter kampányfelelős, elmondta: „A magyar nukleáris biztonságért felelős hivatal elfogult. Az önmagukat ellenőrző nemzeti hatóságok a hibák eltussolásával komolyan veszélyeztetik az állampolgárokat, ahogy azt a fukusimai katasztrófa is megmutatta. A napjainkban is tartó japán atomerőművi válság[2] hatására világszerte felgyorsult az atomenergia kivezetése az áramtermelésből. Magyarországon is észre kell venni, hogy a paksi hosszabbítás erőltetése szembe megy a 21. századi energiagazdasági folyamatokkal.”

Az eddigi részleges szakértői megállapítások is megmutatják, hogy a Paksi Atomerőmű nem biztonságos. Sőt, a jelek szerint az elmúlt 29 évben soha nem is volt az. Ennek ellenére mind a Paksi Atomerőmű Zrt, mind pedig az Országos Atomenergia Hivatal optimista értékeléseket tett közzé sajtóközleményeikben az EU számára készülő stressz teszt előzetes jelentéséről.

Rohonyi hozzátette: „Új alapokra kell helyezni az Országos Atomenergia Hivatal működését, mivel már sokszor bebizonyosodott, hogy mennyire függ a Paksi Atomerőműtől. [3] Vezetői rendszeresen népszerűsítették az atomenergiát az EU-s szabályok kifejezett tiltása ellenére [4]. Itthon a jelek szerint a stressz tesztet teljesen félreértelmezik a hatóságok, melyek lényege épp az atomerőművek gyengeségeinek megismerése kell, hogy legyen.”

A fukusimai atomkatasztrófa kezdete után a Greenpeace örömmel fogadta, hogy az EU „a legmagasabb szintű nukleáris biztonságot” jelölte meg céljául.[5] Mára egyértelműen látszik, hogy a Paksi Atomerőmű sok szempontból sem felel meg ezeknek a követelménynek. Ezt megerősíti a stressz teszt előzetes jelentése is, amely kapcsán sok kérdés felmerül. Többek között:

- Hogy felelhetne meg Paks az elérhető legmagasabb szintű biztonságának, mikor hiányzik egy valódi konténment, azaz a reaktort körülvevő, optimális esetben félgömb formájú vasbeton védőburok (ami a legtöbb hasonló korú nyugati típusú, illetve az összes napjainkban épülő reaktoroknál alapkövetelmény, mivel az elérhető legmagasabb biztonságához feltétlenül szükséges)?
- Miért nem tartalmaz a jelentés semmilyen elemzést vagy vizsgálati eredményt az egyes blokkok nem kicserélhető részeinek (pl. reaktortartály) előregedésével kapcsolatban?
- Miért hiányoznak az EU szinten rögzített lista [6] szerint vizsgálandó külső események, balesetek (pl.: erdőtüz, repülőgép-szerencsétlenség által megszakított külső áramellátás) hatására bekövetkező vészhelyzetekre szóló forgatókönyvek?
- Miért állítja az Országos Atomenergia Hivatal tévesen és megtévesztő jelleggel azt, hogy az EU szinten rögzítettek túlmenően is előírt vizsgálatokat a Paksi Atomerőmű Zrt részére, holott az ő többlet kérésük minden pontját tartalmazza az EU előirányzat is? [7]
- Miért nem vizsgálták az egyidőben bekövetkező nukleáris és egyéb vészhelyzetek lehetőségét?
- Miért hiányzik a mai napig több fontos vizsgálat a Paksi Atomerőmű földrengésállóságáról? Ki építhetett nem földrengésálló épületet közvetlenül a vészhelyzetek esetén elsődleges fontosságú tartalék

hűtővíztározó mellé? Hogy lehet, hogy az atomerőmű biztonságára vigyázó tűzoltók épülete nem földrengésálló?

- Miért nem tudunk meg semmit a lakosságra vonatkozó evakuálási tervekről, az esetleges katasztrófa-elhárítási forgatókönyvekről?
- [További kérdések a stressz tesztekéről a függelékben találhatóak.]

„Nem kéne félni attól, ha igen hamar le kell állítani valamelyik blokkot: Magyarországon már ma létezik olyan áramtermelő kapacitás, ami pótolhatná az egy paksi blokk által termelt árammennyiséget. Japánban, ahol az energiahatékonyság növelésében kevesebb tartalék van, mint nálunk, napjainkban leállították az 54 reaktoruk 80%-át, mégis megy tovább a mindennapi és a gazdasági élet. A 40 éves szovjet technológiát képviselő Paksi Atomerőmű üzemidejének meghosszabbítását nem biztonsági szempontok és gazdasági érdekek magyarázzák, hanem a lobbierdekek” – mondta el Rohonyi Péter, a téma kampányfelelőse.

Stoll Barbara, a megújuló energiák kampányfelelőse hozzátette: „A Greenpeace hamarosan bemutatja a Magyarország számára készített új Energia[Forradalom] forgatókönyvet. A legjobb hazai és nemzetközi szakemberek bevonásával készített tanulmány megmutatja, hogy 2050-re a megújuló energia technológiák és az energiahatékonysági intézkedések együttesen majdnem 100 százalékban képesek lesznek fedezni energiaigényünket. Összességében olcsó, megbízható, biztonságos és fenntartható alternatívát nyújtanak a megújulók az atomenergiával szemben, sőt a magyar lakosság támogatását is élvezik. [9]”

VÉGE

További információ:

Rohonyi Péter, kampányfelelős + 36 20 479 2009

Stoll Barbara, kampányfelelős + 36 20 4170626

Vay Márton, sajtósóvivő + 36 20 525 3500

Jegyzet:

1 Akciónk során az aktivisták kiemelt figyelmet fordítottak arra, hogy az épületben folyó munkát semmiképpen se akadályozzák.

2 Hiroyuki Fukano, a Japán Nukleáris és Ipari Biztonsági Ügynökség (NISA) vezetője a napokban bevallotta: a Daiichi atomerőműben lévő rengeteg radioaktív víz miatt „sem mondhatjuk azt, hogy urai volnánk a helyzetnek”. <http://mdn.mainichi.jp/mdnnews/news/20110917p2a00m0na007000c.html>

3 Lásd például.: <http://energiaklub.hu/hir/paks-es-az-igazsag-ugye>: „...2004. szeptember 29-én jog- és környezetvédő szervezetek egy csoportja beperelte az Országos Atomenergia Hivatalt amiatt, hogy az OAH megtagadta a paksi 2. blokk újraindításával kapcsolatos szakértői anyagok közreadását. A keresetet benyújtók szerint a dokumentumok megismerése a nyilvánosságra tartozik. Jogellenesnek tartják, hogy kérelmüket az OAH saját jogi álláspont kialakítása nélkül, pusztán a Paksi Atomerőmű tiltó levelére hivatkozva utasította el. ...”

4 71/2009-es Euroatom direktíva, 5 (2)

5 Lásd 11.old: http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_Data/docs/pressdata/en/ec/120296.pdf

6 ENSREG Deklaráció, lásd itt: <http://www.ensreg.eu/node/286> Az ENSREG az Európai Unió nukleáris biztonsági hatóságainak munkacsoportja.

7 Lásd Előzetes Nemzeti Jelentés a PA Zrt CBF-ről, 7.old, 4-6-ik sorok: „Az OAH az ENSREG Deklarációban megfogalmazott vizsgálatokon túlmenően előírta az olyan belső események vizsgálatát is, amelyek a villamosenergia-ellátás és a végső hőelnyelő teljes elvesztésére vezethetnek, ...” vs ENSREG Deklaráció, 4. old tetején: „b) Consequence of loss of safety functions from any initiating event conceivable at the plant site: - Loss of electrical power, including station black out (SBO); - Loss of the ultimate heat sink (UHS)” – ahol a 'bármilyen okból bekövetkező' értelemszerűen magában foglalja a belső eseményeket is.

8 <http://www.origo.hu/itthon/20110914-median-a-tobbseg-elutasitja-a-paksi-atomeromu-elettartamanak-meghosszabbitasat-vagy.html>

9 Mint ismeretes, a Medián kutatóintézet múlt héten publikált reprezentatív közvélemény kutatása kimutatja, hogy a magyarok kétharmada le akarja állítani a Paksi Atomerőművet, és helyette megújuló erőforrásokra támaszkodna. A Medián felmérése szerint „szinte teljes az egyetértés a magyar társadalomban arról, hogy az államnak leginkább a megújuló energiaforrások használatát kellene ösztönöznie. A többség azzal is egyetért, hogy a legkevésbé az atomenergiát kellene támogatni.”

Függelék - További kérdések a Paksi Atomerőmű stressz tesztjéhez

- Mi történne, ha mégis jönne egy, a paksi szakértők által előre elgondoltaknál nagyobb földrengés?
- Miért nincs a valódi, vasbeton félgömb alakú másodlagos konténment hiányából fakadó kockázatokról szóló elemzés, összehasonlító vizsgálat a jelentésben?
- Hogy lehet Fukusima után kijelenteni, évekkel ezelőtti adatokra támaszkodva, hogy nem lesznek a korábban gondoltaknál nagyobb természeti csapások? (A mostani részjelentés jelentős része az erőmű 2008-as Időszakos Biztonsági Felülvizsgálatának eredményein alapul.)
- Hogy lehet, hogy számos területen még most folynak fejlesztések, illetve továbbiak szükségesek, hogy biztosítsák az erőmű vészleállása és külső áramforrás hiánya esetén a reaktorok és a kiegészítő fűtőanyag-tároló medencék hűtéséhez szükséges elektromosságot?
- Miért hiányzik annak vizsgálata, hogy mi a teendő egy esetleges áradáskor, ha a vízbeveteli nyílások uszadék anyagokkal eltömődnek?
- Miért nincs kielemezve egy esetleges gátszakadásos forgatókönyv? Hiába magasabbak a gátak a Duna erőmű felőli oldalán, azok megsérülhetnek.
- Miért nem vizsgálták az erőmű megközelíthetőségét egy esetleges, a vártnál nagyobb áradás, vagy romboló földrengés esetén?
- Miért nem készültek az esetleges emberi hibákból fakadó problémákra vonatkozó vizsgálatok a kiegészítő fűtőanyagokat tároló medencékben tárolt radioaktív anyagok lehetséges sérülése kapcsán, amiknek a 2003-as súlyos üzemzavarban is jelentős szerepük volt?
- Mi fog történni, ha a telephelyen tárolt – és akár kibővíthető – dízel üzemanyag-tárolók megsérülnek? Honnan és hogyan szállítanak a potenciálisan sérült helyszínre pótló üzemanyagot?
- Miért feltételezik, hogy több mint 8 óra múlva kezdődne csak meg a zóna olvadása egy többszörös súlyos balesetben, amikor – bár a leolvadások pontos időpontja még nem ismert – a Fukusima Daiichi atomerőműben egyes szakértők szerint az első leolvadás már 5 órán belül bekövetkezett?
- Miért feltételezik, hogy Pakson egy esetleges súlyos, többszörös baleset esetén rendben működne minden a lefúvató szelepekkel, amikor Fukusimában láthattuk, hogy ez nem mindig van így?
- Miért nem tudunk meg szinte semmit a baleset esetén alkalmazandó információ-közli csatornákról, figyelmeztető rendszerekről, a szükség esetén elérhető, mozgósítható személyi állományról, mozgó vészhelyzeti eszközök rendelkezésre állásáról, a telephelyi és a környező lakosok elszállásolási kérdéseiről?